

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Timofti Vladimir
Toma Nadejda
Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Barbacar Anatolie în numele inculpatului Drăguță Dorian, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 19 decembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018, în cauza penală în privința lui

Drăguță Dorian XXXXX, născut la
XXXXX, domiciliat XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 11.11.2015 - 19.12.2017;*
2. *Instanța de apel: 25.01.2018 - 22.02.2018;*
3. *Instanța de recurs: 25.05.2018 - 12.09.2018.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 19 decembrie 2017, s-a încetat procesul penal în privința lui Drăguță Dorian învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Drăguță Dorian, la 29.08.2015, aproximativ la ora 20.30, aflându-se în scara blocului unde domiciliază, situat în mun. Chișinău, str. XXXXX, fiind membru de familie cu Drăguță Lilia, prin relații de căsătorie, în urma unui conflict, i-a aplicat victimei o lovitură cu pumnul în regiunea feței, cauzându-i vătămare ușoară.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în drept în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal, în redacția Legii nr. 167/09.07.2010, în vigoare din 03.09.2010, după semnele calificative - *violența în familie, adică acțiune intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a sănătății.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Barbacar Anatolie în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi

hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Drăguță Dorian învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal să fie achitat.

În motivarea apelului a indicat că, rezultând din conținutul sentinței, se constată faptul că la întocmirea sentinței, judecătorul, din oficiu, a adăugat și a indicat în calitate de semn calificativ, elementul calificativ — *„soldată cu vătămarea ușoară a sănătății”*, or, instanța de fond în mod eronat a constatat că *„din analiza laturii obiective a infracțiunii de violență în familie, în ambele redacții, instanța de judecată reține că în ambele cazuri este prevăzut în calitate de urmare prejudiciabilă - vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, vătămare ce a fost produsă părții vătămate Drăguță Lilia, prin acțiunile inculpatului Drăguță Dorian, fapt ce se atestă prin raportul ce expertiză medico-legală din 19.09.2017”*. Astfel, considerând că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată a depășit în mod vădit limitele învinuirii aduse lui Drăguță Dorian.

Partea apărării a menționat că, atât prin ordonanța de punere sub învinuire din data de 30 octombrie 2015 cât și prin rechizitoriul întocmit de către procuror la data de 30 octombrie 2015, acțiunile lui Drăguță Dorian au fost calificate în temeiul art. 201/1 alin. (1) Cod penal după semnele calificative: violența în familie, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, manifestată fizic și psihic, care a provocat suferință fizică și psihică. Elementul calificativ *soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății* nu se conține nici în ordonanța de punere sub învinuire și nici în rechizitoriu.

Astfel, în opinia apărării în acțiunile lui Drăguță Dorian lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate. Faptul dat se dovedește prin materialele cauzei penale, prin declarațiile martorilor, prin declarațiile învinuitului Drăguță Dorian - declarații care nu au fost combătute de către procuror.

De asemenea, a subliniat că, din probele prezentate de partea apărării în ședința de judecată, s-a constatat faptul că raportul de expertiză medico-legală nr. 2202/D din 28 septembrie 2015, există suficiente îndoieli în privința concluziilor expertului, fiind necesară dispunerea unei expertize repetate în vederea determinării gradului leziunilor corporale „constatate” la Lilia Drăguță, iar raportul de expertiză judiciară nr. 1972/D din 13 septembrie 2017 nu poate fi pus la baza unei hotărâri legale, or, acesta este similar cu raportul expertiză medico-legală nr. 2202/D din 28 septembrie 2015, la care nu au fost prezentate acte medicale (declarațiile expertului), atâta timp cât pentru întocmirea raportului de expertiză judiciară nr. 1972/D din 13 septembrie 2017 au fost prezentate aceleași acte - adică nici unul.

Mai mult ca atât, avocatul a indicat că după modificările operate în Codul penal prin Legea menționată, acțiunile inculpatului - violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică și psihică, a fost dezincriminată.

Legea nr. 196 din 28.07.2016, în vigoare din 16.09.2016, conține modificări ale conținutului art. 201/1 Cod penal, care înlătură caracterul infracțional al faptei, acesta având efect retroactiv și se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective

până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv în privința inculpatului Drăguță Dorian, care este învinuit de faptul că a provocat suferință fizică și psihică părții vătămate Drăguță Lilia, deoarece după modificare, art. 201/1 Cod penal prevede ca componentă de infracțiune - acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin: maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.

Deci, acuzarea nu a prezentat explicații și probe pertinente, verosimile și plauzibile în vederea elucidării acestor neconcordanțe în actul de învinuire formulat inculpatului, iar potrivit art. 8 alin. (2) Cod de procedură penală, ultimul nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Drăguță Dorian de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal - *violența în familie, adică acțiune intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a sănătății.*

Instanța de apel a indicat, că vinovăția inculpatului este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală, examinate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel, astfel, reținând că, prima instanță a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii reținute în sarcina lui rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință referitor la recunoașterea vinovăției inculpatului în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal (în redacția legii din 16.09.2016) pentru a evita repetări inutile, instanța de apel le-a însușit, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în *Cauza Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligația instanței să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fie examinate chestiunile esențiale supusă atenției sale.

Instanța de apel a subliniat că declarațiile inculpatului Drăguță Dorian privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combate prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile părții vătămate, a martorilor și probele scrise cercetate în ședința de judecată.

Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii de violență în familie.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat instanța de apel a fost apreciată ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina, garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Cu referire la argumentele apărării, precum că în acțiunile inculpatului Drăguță Dorian nu se regăsesc elementele infracțiunii de violență în familie, instanța de apel a notificat elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 201/1 Cod penal conform doctrinei penale și textul art. 2 al Legii Republicii Moldova cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, adoptate de Parlamentul Republicii Moldova la 01.03.2007, din care reiese că, fapta prejudiciabilă, se concretizează în orice acțiune sau inacțiune, cu excepția acțiunilor de autoapărare sau de apărare a unor alte persoane, manifestată fizic sau verbal, prin abuz fizic, sexual, psihologic, spiritual sau economic ori prin cauzare de prejudiciu material sau moral, comisă de un membru de familie contra unor alți membri de familie, inclusiv contra copiilor, precum și contra proprietății comune sau personale.

La fel, instanța a subliniat că, acțiunea sau inacțiunea prejudiciabilă din contextul infracțiunii prevăzute la art. 201/1 Cod penal cunoaște următoarele modalități faptice de realizare, una dintre care este violența fizică - adică cauzarea vătămării ușoare, medii a integrității corporale ori a sănătății, săvârșită prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, otrăvire, intoxicare, alte acțiuni cu efect similar.

Culpabilitatea lui Drăguță Dorian în comiterea infracțiunii de violență în familie se demonstrează obiectiv și prin probele scrise ale cauzei penale, precum sunt rapoartele de expertiză medico-legală nr. 2202/D din 17.09.2015 și nr. 1972/D din 13.09.2017, prin care se confirmă că la Drăguță Lilia s-a constatat traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, edem al țesuturilor moi pe cap și umărul stâng, care au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contodont dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu, în comun, ***se califică ca vătămare ușoară***. Luând în considerație localizarea anatomică și caracterul morfologic a leziunilor corporale depistate, producerea lor în rezultatul automutilării, este puțin probabil (f.d.28, 187-189).

Totodată, instanța de apel a considerat că, prima instanță întemeiat a exclus din actul de învinuire și rechizitoriu fraza „*sistematic aplică violența fizică asupra ei manifestată prin diverse lovituri peste suprafața corpului și violență psihică, manifestată prin injurii și tratament degradant*”, or, aceste acțiuni imputate poartă un caracter neclar, abstract, și nu au fost dovedite prin probe de către procuror.

La fel, Colegiul penal a conchis că, prima instanță a reținut corect că deși din declarațiile martorilor s-a constatat că partea vătămată Drăguță Lilia avea un comportament activ, provocator în momentul și pe parcursul iscării și derulării conflictului, totuși acțiunile acesteia nu înlătură răspunderea penală pentru infracțiunea comisă de către Drăguță Dorian, aceste circumstanțe pot fi luate în considerare doar la individualizarea pedepsei inculpatului.

Instanța de apel a subliniat că prin sentința contestată instanța de fond corect a încetat procesul penal în privința lui Drăguță Dorian învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală, în conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, care prevede că, persoana se eliberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare au expirat 2 ani Or, infracțiunea comisă de inculpat, potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, se consideră una ușoară.

6. Decizia instanței de apel pronunțată integral la data de 05 aprilie 2018, este atacată cu recurs ordinar de avocatul Barbacar Anatolie în numele inculpatului, la data de 07 mai 2018, care, invocând temeiurile de drept prevăzute de art.427 alin. (1) pct.6) - *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, pct. 8) - nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde și pct. 9) Cod de procedură penală - *inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală, solicită casarea totală a acesteia, precum și a sentinței primei instanțe, rejudecare cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Drăguță Dorian învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal să fie achitat , invocând aceleași argumente ca și în cererea de apel.**

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de inculpat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

8.1. Colegiul penal consideră că, alegațiile părții apărării sunt nefondate, deoarece, analizând decizia atacată, conchide că temeiurile invocate de recurent prevăzute în pct. 6), 8) și 9) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, și în acest sens, se menționează că, potrivit normelor

art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, iar prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 417 alin.(8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

8.2. Referitor la argumentele invocate de către recurent, precum că în acțiunile inculpatului Drăguță Dorian nu sunt întrunite elementele infracțiunii imputate, temeiul prescris la pct. 8) alin. (1) din art.427 Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că, potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Instanța de recurs reține că, acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

În conformitate cu materialele cauzei inculpatul Drăguță Dorian a fost pus sub învinuire, recunoscut vinovat și condamnat de instanța de fond în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal (în redacția Legii nr. 167/09.07.2010, în vigoare din 03.09.2010), după semnele calificative - *violența în familie, adică acțiune intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a sănătății*, soluție menținută de către instanța de apel, care a constatat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului de săvârșirea infracțiunii imputate.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut concluzia primei instanțe privind vinovăția inculpatului Drăguță Dorian în săvârșirea infracțiunii constatate, deoarece la judecarea apelului declarat de avocatul Barbacar Anatolie în numele inculpatului, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 5 din prezenta decizie soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține faptul că, argumentele invocate de recurent au constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în prima instanță și în instanța de

apel, iar asupra acestora instanțele judecătorești s-au expus argumentat în hotărârile pronunțate.

În ce privește alegațiile recurentului, precum că **instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței**, Colegiul penal menționează, că *eroarea gravă de fapt* trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legiuitor în art. 6 pct. 11) Cod de procedură penală și anume, stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Contrar acestor prevederi legale, argumentele recursului se rezumă la o altă apreciere a probelor, care diferă de cea enunțată în hotărârile judecătorești pronunțate în cauză, dar care nu argumentează prezența în speța dată a erorii grave de fapt în calitate de temei de casare.

8.3. Referitor la temeiul indicat de avocatul recurent, și anume pct.9) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, Colegiul penal consideră că este neîntemeiat și se menționează că, condiția esențială pentru tragerea persoanei la răspundere penală constă în aceea că fapta imputată să fie prevăzută de legea penală ca infracțiune, or, în speța dată infracțiunea prevăzută de 201/1 alin. (1) Cod penal în baza căruia a fost condamnat Drăguță Dorian nu este exclusă din Codul penal, iar referitor la modificările operate în cuprinsul acestui articol, atât prima instanță, cât și instanța de apel s-au expus argumentat în hotărârile adoptate pe cazul dat.

Mai mult ca atât, recurentul însăși indică în recursul declarat motivarea ce se cuprinde în hotărârile instanțelor de fond.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Subsidiar, Colegiul penal subliniază că, potrivit jurisprudenței CtEDO nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele inferioare. Or, în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărîrea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c.Finlandei*).

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de avocatul Barbacar Anatolie în numele inculpatului Drăguță Dorian se declară inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Barbacar Anatolie în numele inculpatului Drăguță Dorian împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018, în cauza penală în privința lui **Drăguță Dorian** XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **12 octombrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Boico Victor